

Indicele de percepție a corupției (CPI) calculat de Transparency International arată ca majoritatea țărilor lupta ineficient

Indicele de percepție a corupției (CPI), calculat anual de organizația neguvernamentală pentru drepturile omului Transparency International, arată că în 2022 majoritatea țărilor nu au reușit să oprească fenomenele legate de corupție.

Conform unui comunicat de presă difuzat marți de organizație, pentru anul trecut au fost clasificate după CPI 180 de țări și teritorii, fiecareia fiindu-i atribuit un indice de la 0 (foarte corupte) la 100 (foarte corecte).

Media mondială a ramas nemodificată în ultimul deceniu, la valoarea de 43, în timp ce 26 de țări au atins în 2022 minime istorice. În ciuda eforturilor, 155 de state nu au înregistrat progrese semnificative în combaterea corupției, unele aflându-se chiar în declin față de 2012.

În ultimii 15 ani, pacea mondială s-a deteriorat, iar corupția a fost atât una din cauzele principale, cât și o consecință a acestei evoluții, susține Transparency International. Organizația arată că fenomenul reduce capacitatea guvernelor de a proteja cetățenii și erodează încrederea publică, provocând riscuri de securitate mai numeroase și mai greu de controlat. Pe de altă parte, conflictele creează ocazii de corupție și subminează eforturile autorităților de a combate corupția.

Chiar și țările cu CPI mari joacă un rol în amenințările la adresa securității internaționale legate de corupție. Timp de decenii, astfel de țări au primit fără probleme bani murdari din străinătate, permițând acumularea unor averi și creșterea puterii și ambițiilor geopolitice distructive ale celor îmbogățiți prin astfel de mijloace.

Liderii pot lupta împotriva corupției și promova totodată pacea, apreciază Transparency. Guvernele pot manifesta deschidere față de cooptarea activiștilor, oamenilor de afaceri, tinerilor și comunităților marginalizate la luarea deciziilor. În societățile democratice, oamenii își pot face auzită vocea pentru a contribui la eliminarea corupției și pot cere o lume mai sigură pentru toți, adăugă comunicatul citat.

Cu toate eforturile și în ciuda unor progrese obținute cu greu, CPI pentru anul 2022 arată scara enormă a corupției: peste două treimi din țări (68%) au indici sub 50, calculați pe baza a 13 surse de date independente.

Pe primele locuri se clasează state cu instituții puternice și democrații funcționale - Danemarca (cu un indice de 90), urmata de Finlanda și Noua Zeelandă (87), Norvegia, Singapore, Suedia, Elveția, Olanda, Germania, Irlanda și Luxemburg.

La cealaltă extremitate, statele unde au loc conflicte sau unde drepturile individuale și politice elementare sunt puternic restricționate tind să aibă cei mai mici indici. Anul trecut, ultimele clasate au fost Somalia, Siria și Sudanul de Sud, iar printre ultimele zece state în ordinea CPI mai sunt și Venezuela, Yemen, Libia, Coreea de Nord, Haiti, Guineea Ecuatorială și Burundi.

Doar opt țări au reușit în ultimii cinci ani să își amelioreze semnificativ indicii, în timp ce zece state - inclusiv unele bine situate în ierarhie, cum ar fi Austria, Luxemburg sau Regatul Unit - au coborât vizibil. În restul de 90% din țări, nivelul corupției a fost staționar; de exemplu, România s-a situat anul trecut pe locul 63 din 180, în urcare cu o poziție față de 2021.

Faptul că 124 de țări au niveluri stabile de corupție, în timp ce crește numărul celor unde situația se agravează are cele mai grave consecințe. Conflictele și corupția se potentează reciproc, amenințând pacea mondială. Pe de o

parte, conflictele produc un teren fertil pentru coruptie; pe de alta, instabilitatea politica, presiunile mai mari asupra resurselor si slabirea autoritatilor de supraveghere creeaza ocazii pentru infractiuni cum ar fi mita si fraudă.

Comunicatul Transparency International face si unele recomandari pentru combaterea coruptiei, aratând ca aceasta amenintare la adresa pacii si a securitatii trebuie sa fie una din principalele preocupari ale liderilor politici.

Guvernele trebuie sa acorde prioritate transparentei, supravegherii institutiilor si angrenarii complete si semnificative a societatii civile. Principalele directii de actiune ar fi, asadar, întarirea controlului reciproc si separarea puterilor; publicarea informatiilor si sustinerea dreptului de acces la informatii; limitarea influentei private, prin reglementarea activitatilor de lobby si promovarea accesului liber la procesele de luare a deciziilor; combaterea coruptiei transnationale.

Institutiile anticoruptie si cele de supraveghere trebuie sa dispuna de resurse suficiente si de independenta în exercitarea atributiilor, iar guvernele trebuie sa întareasca controlul institutional.

Politicile si resursele trebuie determinate în urma unor proceduri corecte si publice. Sunt esentiale masuri cum ar fi înregistrarea obligatorie a lobbyistilor în registre publice, accesul public la interactiunile de lobby si aplicarea unor reglementari clare privind conflictul de interese.

Cetatenilor trebuie sa li se furnizeze la timp informatii accesibile si semnificative, inclusiv privind cheltuielile publice si distribuirea resurselor. Sunt necesare directive riguroase si clare pentru nepublicarea unor informatii sensibile, inclusiv în domeniul apararii.

În fine, adauga Transparency, tarile cu CPI mari trebuie sa actioneze împotriva secretizarii din partea corporatiilor, sa combata mita din strainatate si complicitatea profesionistilor - cum ar fi bancherii si avocatii - care favorizeaza astfel de fapte. Statele respective trebuie sa profite de noi modalitati de colaborare pentru a urmări efectiv, a ancheta si a confisca activele ilicite si pentru a restitui victimelor ceea ce li s-a sustras.